

Temaplan for idrett og fysisk aktivitet i Smøla kommune

2023-2027

Smøla kommune
– øy i et hav av muligheter

Innhold

Innledning	3
Idrettsanlegg.....	4
Tall, fakta og statistikk	4
Mulighetsstudie- Hopen Sentrum.	5
Aktivitet blant ulike befolkningsgrupper	5
Idrettsstatistikk.....	7
Oversikt over idrettslag og klubber i Smøla kommune per 2023	7
Anlegg i Smøla kommune.....	7
Ferdigstilte ordinære anlegg og nærmiljøanlegg i perioden 2015-2021	8
Resultatvurdering fra forrige plan 2015-2019	8
Anlegg	8
Andre realiserte tiltak.....	8
Ikke realiserte tiltak.....	9
Anleggssituasjonen for organisert idrett	9
Friluftsliv og nærmiljø.	10
Bærekraft og aktivitet for alle	11
Egenorganisert aktivitet.....	11
Prioriterte anlegg og behov.....	12
Idrett og frivillighetsråd	12
Ordinære anlegg.	12
Nærmiljøanlegg	13
Andre nærmiljøanlegg	14
Handlingsdel for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2023-2027.....	15
Ordinære anlegg	15
Nærmiljøanlegg	15
Andre tiltak.....	17
Lokale, regionale og nasjonale føringer for planen.....	18

Innledning

Temaplan for idrett og fysisk aktivitet er et verktøy som skal styre utviklingen av tilrettelegging og prioritering av anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet.

Muligheten til å drive med idrett og fysisk aktivitet har stor betydning for befolkningen. Vi ønsker aktivitet gjennom organiserte idrettsaktiviteter og gjennom friluftsliv i vår flotte og mangfoldige natur. Dette underbygger god helse, skaper sosiale fellesskap og gi fine naturopplevelser. Denne planens målsettinger er satt i sammenheng med Smøla kommunes samfunnsdel av kommuneplanen. I planen er også FN-bærekrafts mål viktige. Statlige føringer understreker at barn og unge er en svært viktig målgruppe for fysisk aktivitet. Dette er helt i tråd med hvordan Smøla kommune prioriterer og planlegger.

I tillegg kommer den demografiske utviklingen som tilsier at det blir stadig mer nødvendig å planlegge også for den aldrende befolkningen, og for mennesker med ulik kulturell bakgrunn. Inkludering og universell utforming er faktorer som må ligge til grunn i all kommunal planlegging.

Frivillig sektor er helt sentral for idrett og friluftsliv. Kommunen har en viktig rolle i å legge til rette for at disse har gode vilkår i arbeidet sitt.

Spillemiddelordningen forutsetter at kommunene må ha en plan for idrett og fysisk aktivitet for å kunne søke om og motta spillemiddeltilskudd. Kommunens prioritering av spillemiddelanlegg skal gå fram av handlingsdelen i planen og rulleres jevnlig.

Som vedlegg til denne planen ligger Plan for friluftslivets ferdselsårer. Det er en statlig satsing på kartlegging av friluftslivets ferdselsårer og gjennom en slik plan kan det også åpnes andre muligheter for tilskudd.

Noen begrep

Idrett forstås som aktivitet i form av trening, eller konkurranse i den organiserte idretten.

Fysisk aktivitet forstås som egenorganisert trenings- og mosjonsaktiviteter, herunder friluftsliv og aktiviteter preget av lek.

Friluftsliv defineres hos Klima- og miljøverndepartementet, som opphold og fysisk aktivitet i friluft, og med sikte på naturopplevelser. I denne planen er dette i stor grad tillagt vedlegget til planen som omhandler Friluftslivets ferdselsårer.

Idrettsanlegg klassifiseres i spillemiddelsammenheng som:

- Ordinære anlegg er anleggstyper knyttet til konkurranse- og treningsvirksomhet
- Nærmiljøanlegg er anlegg eller område for egenorganisert fysisk aktivitet normalt beliggende i nærhet til bo- og/eller oppholdsområder
- Nasjonalanlegg er anlegg med en teknisk standard som kvalifiserer for internasjonale mesterskap

Disse begrepsforklaringene er hentet fra Kulturdepartementet Meld. St. 26 (2011-2012).

Tall, fakta og statistikk

Status og analyse av nåsituasjonen i Smøla kommune

Siden forrige planperiode har Smøla fått på plass folkehelsekoordinator. Folkehelseoversikt ble levert i 2020 og gir en god oversikt over flere faktorer i levekår på Smøla. Folkehelseoversikten er et av dokumentene som legger et viktig grunnlag for arbeidet med denne planen. Ny oversikt ble levert i uke 40.

Gjeldende rapport viser at:

1. Befolkningens sammensetning endrer seg på Smøla. Antall eldre vil øke, flere vil bli rammet av demens og flere vil få kroniske sykdommer.
2. Levekåra utfordrer folkehelsen og samfunnet. Det er utfordringer knyttet til psykisk og fysisk helse både hos barn, unge og voksne.
3. Større fokus på helsefremmende levevaner. Smøla har utfordringer relatert til levevaner. Levevanene påvirkes av det sosiale miljøet og henger sammen med levekår, sosioøkonomisk status og forventninger i samfunnet.
4. Tidlig innsats for bedre psykisk helse og livskvalitet. Det er høy forekomst av angst og depresjoner blant unge voksne på Smøla.

Organisering av idretten og det frivillige arbeidet.

Smøla har ikke idrettsråd. Smøla jobber med å etablere frivilligsentral. Idrett og øvrig frivillig arbeid hører nært sammen og i innspillsmøter er det kommet opp ønske om et kombinert idrettsråd/frivillighetsråd. Smøla skal høsten 2023 legge inn søknad om etablering av frivilligsentral. I det arbeidet bør også etablering av idretts og frivillighetsråd tas med. I tiltaksdelen legges det opp til egen saksbehandling for etablering av et slikt råd.

Mulighetsstudie- Hopen Sentrum.

Smøla kommune har i inneværende periode igangsatt en mulighetsstudie for utvikling av Hopen sentrum. Planskisser ble lagt frem høsten 2022, og har gjennomgått en høringsrunde.

Planforslaget har skisser bl.a. plassering av ny svømmehall på Smøla, forslag til turløyper i Hopenområdet og aktivitetsarenaer for hele befolkningen.

Dokumentet kan leses her: https://www.smola.kommune.no/f/p1/i9c30124b-29ca-4233-8095-243e31c579cf/21_00108-91-sluttrapport-smola_agraff-arkitektur-294248_2_1.PDF

Aktivitet blant ulike befolkningsgrupper

Barn og unge

I følge Ungdata undersøkelsen i 2020, er det 77% av 62 deltakere som oppgav at de trener jevnlig minst en gang i uka. Dette er tett opp mot landsgjennomsnitt. Det er også 58% som oppgir at de trener på egenhånd. Smøla scorer høyt på biologisk miljø som luft og vann. Det kan tyde på at det er fint biologisk miljø å vokse opp i.

Ungdata avdekker også at barn og unge på Smøla har mye skjermtid. 40-45% av barn og unge deltar ikke i organisert idrett, lag eller organisasjoner. Mange opplever fysiske plager og oppgir også at de ofte tar smertestillende preparater. Hele 27% oppgir at de er fysisk aktive mindre enn én gang i uka. Dette viser et ganske høyt tall, da landsgjennomsnittet ligger på 15%.

<https://www.ungdata.no/kartside/>

Dette stemmer overens med funnene fra folkehelseoversikten. Den peker på utfordringer som stor grad av inaktivitet særlig blant noen grupper barn og unge. Dette har helt sikkert forsterket seg i perioden med pandemi. Det er uvisst hvordan de to årene med begrenset sosial kontakt vil påvirke mentaliteten i møte med samfunnet. Man er usikre på hvordan det har satt sitt preg på sosialisering og skolevegring.

Det blir viktig å tilrettelegge slik at Smøla kommune har et bredt aktivitetstilbud som kan fange flere.

Seniorer

Befolkningssammensetningen i Smøla kommune vil stadig bli eldre.

Det er stor bevissthet rundt problematikken, og det er fokus på seniorer/eldre i flere av planene som er utarbeidet den siste tiden. I samfunnsdelen i kommuneplan fremheves det at aktive pensjonister og eldre som får "leve hele livet" inngår i det gode hverdagsliv, samt at man ønsker å tilrettelegge for at man kan bo hjemme lengst mulig.

Smøla kommune er også i gang med å fullføre omsorgsboligprosjektet – som skal føre til flere boliger for eldre og funksjonshemmede på Hopen og Straumen. Det inngår også noen planer om tilrettelegging av grøntareal på prosjektet "Hopen sentrum", og videreutvikling av "helsestien" på Straumen. Stien er på plass, men trimapparater langs stien inngår også i prosjektet.

Det finnes en del aktivitetstilbud tilpasset seniorer og eldre. Blant disse er Seniordans på onsdager, LHL-trim og turgåing. Revmatikerlaget har også vært initiativtakere for å organisere turer til Molde og Aure for å bade i varmt basseng.

Turmulighetene på Smøla er mange, men det er lite tilrettelagt for de som har problemer med å gå til fots på egenhånd. Mange eldre oppgir at trafikken langs veiene oppleves som utrygg.

Det er ønskelig med flere turløyper med universell utforming. Flere tilbud med trim for eldre.

Personer med funksjonsnedsettelse

I flere av planene som allerede foreligger, er det også stort fokus på personer med funksjonsnedsettelse. Det er ønskelig å tilrettelegge slik at flere tilbud er brukervennlige. Det er bygd nye omsorgsboliger på Hopen. Der skal det være helseløype.

«Helsestien» på Straumen er også universelt utformet, og er blitt asfaltert slik at underlaget skal være stabilt. Det er også i ferd med å bli hvilebenker langs gangveien på Innsmøla. Innsmøla vel har vært pådriver for disse tiltakene.

Noen av aktivitetstilbudene er også tilpasset så personer med funksjonsnedsettelse kan benytte seg av det. Noen av Stikk-Ut turene er forsøkt universelt utformet. LHL har tilbud for brukere med funksjonsnedsettelse. Frisbeegolf på golfbanen, rullestolvennlig skyting på skytterbanen i Nelvika. Aktivitetsentret er en viktig samarbeidspartner for bofellesskapet på Hopen. Her gjør arbeidstakerne en flott jobb med aktivisering.

I fortsettelsen bør det jobbes for tilrettelagt fiskeplass, rundtur i Hopenområdet for rullestol og tilgang til sjøsprøyt og vill natur.

Tilflyttere, flykninger og lavinntektsgrupper

Smøla kommune har siden forrige periode tatt imot flere flykninger. Av de som er i voksenopplæringen ser det ut som de er godt representert i kulturskoletilbudene. Enkeltpersoner har også tatt initiativ til å aktivisere de voksne gjennom egne treninger med fotball og volleyball. Noen av de voksne har tatt i bruk treningsrommet i Smølahallen. Noen av barna har fått egne mentorfamilier i Smøla IL, som hjelper til med kjøring og henting i forbindelse med treninger de deltar på gjennom idrettslaget.

Det er mange nye tilflyttere på Smøla, som har kommet som tilflyttere og gjennom flykningetjenesten. Idretten som arena kan være både inkluderende og sosialiserende. Det mangler konkrete lavterskeltilbud for unge voksne og voksne, og dette er en problematikk som bør løftes.

I en liten kommune som Smøla er man avhengig av medlemskontingent for å drifte aktivitetene og idrettslagene. I tillegg til utgifter for utstyr knyttet til aktiviteter, kan dette i sin helhet bli dyrt. Det finnes støtteordninger som bør vurderes. Eksempelvis opplevelseskortet. affo.no/aktuelt/har-din-kommune-opplevelseskortet/

Med frivilligsentral på plass kan slike tiltak kunne få et løft.

Befolkningen fra 20-60 år.

Et av Smøla kommunes store mål er å være en attraktiv bo- og tilflytningskommune. Her inngår det å beholde de som bor her, rekruttering av nye tilflyttere, rekruttering av utflyttede "Smølaværing", ta mot nye folkegrupper og flykninger.

Dette er den gruppen Smøla er avhengig av for at samfunnet skal gå rundt. Det er denne gruppen vi ønsker å tiltrekke oss. Fysisk aktivitet, sosiale arenaer og samspill er viktige faktorer for trivsel og for

å beholde unge mennesker i kommunen. I innspillsrunden har det kommet flere henvendelser fra denne gruppen.

Smølahallen.

Hallen ble ferdigstilt i 2009. Noen små bygningsmessige utbedringer har vært gjort siden da, men hallen trenger en oppgradering. Ut fra ønsket om tilgang til lokalene i hallen, er den for liten og Smøla kommune skulle startet planleggingen av tilleggsareal. Unge voksne setter strenge kvalitetskrav, og trimrommet i Smølahallen skulle også vært utvidet/oppgradert/bedre bemannet.

Fotball.

Smøla har A-lag i fotball og disse har også vært i 3. divisjon. Laget har det meste av sine treninger på kunstgressbanen på Hopen og inne i Smølahallen. For å fylle laget, hentes spillere fra omliggende kommuner. Fotballen engasjerer mange. Det er flest gutter som delta, men Smøla I.L. har også jentelag.

Kunstgressbanen brukes også av skolen, og den trenger vedlikehold. Gummigranulat er en problematikk som det må tas tak i.

Andre idrettsgrener.

Flere ønsker tilbud om andre idrettsgrener enn fotball. Et nystartet tilbud med crossfit engasjerer mange og er et positivt tilskudd. Flere tilbud eksisterer i perioder. Her kan nevnes klatring, handball, yoga, o.a. Det å holde fast på en gjeng som skal trene/utøve idrett, er ofte utfordrende. Dessuten er trykket på Smølahallen en medvirkende faktor til at det blir ugunstige treningstider og motivasjonen daler.

Smøla kommune har fått henvendelse fra Møre og Romsdal idrettskrets. De ser på Smøla som en mulig arena for et nasjonalt anlegg innen vannsport. Initiativet er kommet ut ifra arrangementet med Atlanterhavsuka, som har vært en suksess.

Idrettsstatistikk

Oversikt over idrettslag og klubber i Smøla kommune per 2023

Smøla I.L er det største idrettslaget på Smøla. 172 medlemskap og 145 aktive medlemmer. 8 prosent av Smølas innbyggere er medlemmer i idrettslaget. Fotballen er størst.

Av klubber og lag som ellers tilbyr idrettslig utøvelse er; Smøla skytterlag, Smøla golfklubb. Smøla dartklubb, Smøla kajakklubb, Smøla tae kwon do, Smøla rideklubb og Smøla jeger og fisk, Smøla trening og trivsel o.a.

Anlegg i Smøla kommune

Anleggsregisteret har oversikt over det meste av det som finnes av idretts- og friluftslivsanlegg i Norge. Lenke til anleggsregisteret: [Finn anlegg – Anleggsregisteret.no](https://finn-anlegg.no)

Anleggsregisteret for Smøla er oppdatert.

Ferdigstilte ordinære anlegg og nærmiljøanlegg i perioden 2015-2021

Resultatvurdering fra forrige plan 2015-2019

Anlegg

Ordinære anlegg	Ansvarlig	Status
Innendørs 15 m skytebane	Smøla skytterlag	Realisert. Bygd i Nelvika
Oppgradering av skyteanlegget	Smøla skytterlag	Realisert. Anlegget i Nelvika
Klubbhus Smøla IL	Smøla I.L	Realisert – Hopen, ved kunstgressbanen.
Svømmehall – rehabilitering	Smøla kommune	Realisert. Ikke bygd ny.
Motorcross	Smøla motorcrossklubb	Ikke realisert. Ildsjeler har ideer og innspill – kan brukes som ressurs i videre arbeid.
Skoleanlegg	Smøla kommune	Realisert – ny skole. Dansesal og ballbinge.
Vannsportanlegg: Flytebrygge på Edøya	Smøla nærings- og kultursenter KF og private på Edøya	Ikke realisert
Nærområdeanlegg	Ansvarlig	Status
Ballbinge Veiholmen	Veiholmen vel	Realisert
Buldreanlegg ved skolen	Smøla kommune	Realisert.
Gapahuk Dyrnesvatnet	Smøla kommune, Vestsmøla Vel og Smøla IL	Realisert
Opprustning turløyper	Smøla kommune, Smøla I.L., Vel-foreninger	Mange flere løyper og godt tilrettelagt. Benyttes i StikkUt
Gapahuk Hansavarden	Hansbakk-vardens venner	Realisert uten spillemidler
Kvistvågen friluftspark rehabilitering	Smøla kommune	Realisert. Ogs bygd gapahuk i regi av Smøla jeger og fisk.
Klubbhus skeetbanen Nelvika	Smøla jeger og fisk	Ikke realisert
Øyrin Friluftsområde	Øyrin	Under realisering.
Helseløype Straumen	Smøla kommune Innsmøla Vel	Gangvei realisert, apparater under realisering
Hopen rundt	Smøla kommune	Ikke realisert. Videreføres.
Tilrettelagt fiskeplass	Smøla jeger og fisk	Ikke realisert. Videreføres.

Andre realiserte tiltak

Tiltak	Beskrivelse
Medlemskap i Nordmøre og Romsdal Friluftsråd	Smøla ble medlem i Nordmøre og Romsdal friluftsråd i 2017. Deltar i bl.a. opplegget med «Stikk-Ut!»-turer.
Friskliv	Frisklivssentral er i drift
Fotoskjul/fugletårn Gapahuker	Noen private anlegg. Gapahuker bygd som en del av Naturarv Smøla
Anlegg for kajakk	Smøla kajakkklubb etablert. Turløyper er registrert, gradert og ligger ute på UT.no
Atlanterhavsuka	Triathlon, swimrun, kajakk- Smøla rundt, Smøla rundt på sykkel

Friidrettsanlegg – delanlegg med løpebane, kule, diskos, høyde, lengde, og lignende.	Delvis realisert.
--	-------------------

Ikke realiserte tiltak

Tiltak	Beskrivelse
Nytt svømmeanlegg i tilknytning til ny skole	Ikke realisert. Videreføres.
Flere ledere, trenere og aktivitetsledere.	Det er i perioden ikke blitt så mange flere trenere og ledere, men de som har vært i virksomhet gjør en formidabel jobb og fortjener all honnør.
Statlig sikring av friluftsområder	Kartlegging og verdisetting av areal for sikring til friluftsmål.
Tilkomst badestrand på Edøya	Korsvollstranda. Videreføres
Nærmiljøanlegg Tretvikdalen	Solgt.
Anlegg for funksjonshemmede	Skyting, Friluftsliv, anlegg mot sjø/vann. Delvis realisert.
Skatebane	Innspill fra enkeltpersoner. Ikke realisert.
Roanlegg	Brenneriet på Veiholmen.
Hinderløype i Smølanaturen	Innspill fra enkeltpersoner
Paintballanlegg	Innspill fra Smøla ungdomsråd. Smøla paintball er nå registrert i frivillighetsregistret og Brønnøysundregistret.
Ulike samarbeidsprosjekt	

Anleggssituasjonen for organisert idrett

Anleggsbehovet påvirkes i stor grad av skiftende trender og av alderssammensetningen i befolkningen. Det er viktig å prioritere anlegg som gjenspeiler og dekker hele befolkningens behov. Anlegg varer heller ikke evig, og det må hele tiden vurderes om eksisterende anlegg skal rehabiliteres, eller om man skal bygge nytt. I slike vurderinger må alltid bærekraftsperspektivet være med.

Eierstrukturer.

Kommunen eier og driver Smølahallen, kunstgressbanen og tilhørende løpebane. I tillegg eier kommunen aktivitetsanlegg i tilknytning til skolen og barnehagene. Ansvarsmessig knyttes også store deler av turløpesystemet til kommunen.

Smøla I.L sine aktiviteter opptar det meste av treningstiden i hallen i vinterhalvåret.

Smøla skytterlag har eget anlegg i Nelvika. Smøla Golf har privat bane på Dyrnes. Padleklubben har tilhold i Steinsøysundet og rideklubben har base på en gård. Ballbinger finnes på Dyrnes (Smøla kommune), Veiholmen (Veiholmen Vel), Hopen (Smøla kommune.) og Innsmøla (ECO-Camp Norway.) Byggern har stilt areal til disposisjon for taekwondo og crossfit.

Hva kjennetegner idretten i Smøla kommune?

Smøla I.L. er en viktig aktør som skaper aktivitet og tilhørighet. Fotballen står sterkest og har også levert gode spillere til andre klubber. Idrettslaget er ansvarlig for mye god opplæring og aktivitet blant barn og unge.

Smøla skytterlag har deltakere på stevner og mesterskap og medlemmer som har gode resultater på nasjonalt nivå. Smøla dartklubb har flere norgesmestre og hevder seg også i Europa.

Av andre klubber og lag kan nevnes er Smøla golfklubb, Smøla kajakklubb, Smøla taekwon do, Smøla rideklubb, crossfit og Smøla jeger og fisk.

Kommunen som støttespiller

I Smøla kommune ligger saksbehandling for spillemiddelordningen hos Smøla Nærings og Kultursenter KF. Det er mulig å få hjelp til spillemiddelsøknad og andre ordninger.

Flere aktører har søkt Smøla kommune om bidrag til sine prosjekt.

Utfordringer.

Smøla er en liten kommune og klarer ikke å gi like variert tilbud som større kommuner. Men mange er aktivt med og skaffer seg gode ferdigheter innen fysisk aktivitet.

En annen faktor er at det til en viss grad blir «konkurranse» om de aktive. I sum er det mange tilbud som disse vil være med på. Noen deltar på 3-5 aktiviteter.

Ellers krever det mye å få med de inaktive. Tett oppfølging og spesiell tilrettelegging er nødvendig. Men dette er ressurskrevende og en mangler både folk og midler til å gjennomføre nødvendige tiltak.

Man vet at det er et visst frafall i organisert idrett hos unge i tenårene. Det gjelder både nasjonalt og lokalt. Dette trenger ikke entydig å bety at ungdom blir mindre fysisk aktive. Det kan også bety at de velger andre, eller mer egenorganiserte aktiviteter. Det kan innebære et mer aktivt friluftsliv, bruk av treningsstudio, skating, klatring og så videre, men det er viktig for kommunen å følge med på utviklingen.

Kostnadsnivået i organisert idrett, særlig innenfor enkelte idretter, kan oppleves høyt for mange familier. Dette er problemstillinger som har vært løftet fram og drøftet på nasjonalt nivå. På lokalt nivå er det viktig å være oppmerksom på dette i utformingen av kommunal idretts- og frivillighetspolitikk.

En annen faktor er avstander og behovet for transport til og fra aktiviteter. En effektiv skyssordning kan gjøre mye for deltakelse.

Friluftsliv og nærmiljø.

Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal og Stikk UT!

Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal arbeider for å legge til rette for et aktivt friluftsliv for alle innbyggerne i sine 13 medlemskommuner. Ett av satsingsområdene for friluftsrådet er Stikk UT!. Stikk UT! dekker hele fylket og hadde over 1 million registrerte turer i 2021. I Smøla var det registrert 13205 turer dette året.

Lenke til nettstedet [Stikk UT!](#)

Nettstedet morotur.no

Det er Møre og Romsdal fylkeskommune som står bak morotur.no. Her finner du tips om turer i hele fylket vårt. Oversikten gjelder fotturer, turer på ski, på sykkel eller i kajakk. Målet med initiativet er å gjøre naturopplevelser lettere tilgjengelig for innbyggere og besøkende.

I morotur er det registrert i alt 25 turer i Smøla kommune. Padleturer er registrert i turappen <https://ut.no/turforslag/1112156469/veiholmen-hopen> . Lenke til [morotur.no](https://www.morotur.no)

På nettsiden www.opplevsmola.com finnes også lenke til disse turene.

Friluftslivets ferdselsårer

Smøla kommune har laget en egen plan for friluftslivets ferdselsårer som er vedlegg til denne planen. Miljødirektoratet har utarbeidet en veileder, og Møre og Romsdal fylkeskommune følger opp på vegne av direktoratet. Smøla har samarbeidet med Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal i dette arbeidet. Målet med planen er å identifisere, ivareta og utvikle viktige stier, turveier, løyper og leder.

Bærekraft og aktivitet for alle

Miljø og klima - bærekraftig tilrettelegging og utbygging

Som en integrert og viktig del av samfunnet – lokalt, nasjonalt og internasjonalt – må aktører innenfor både idrett og friluftsliv bidra til en bærekraftig utvikling av kloden. Det innebærer at man også foretar grundige behovsvurderinger, og holder ulemper opp mot fordeler før man setter i gang nye utbyggingsprosjekt.

Ungdom og deltakelse

En mangfoldig og inkluderende idrettssektor og et rikt friluftslivstilbud, forutsetter at barn og ungdom kan drive sine aktiviteter på egne premisser.

Det er viktig å understreke at særlig barn og unge har behov for offentlig kommunikasjon og gode gang- og sykkelveier til der idretts- og friluftslivsanleggene ligger. Det har stor betydning for at alle skal kunne delta i slike aktiviteter.

Egenorganisert aktivitet

Det er mange som ønsker å drive med sin aktivitet, alene eller med venner, i mer uformelle miljø. Slik egenorganisert aktivitet trenger også ofte en viss tilrettelegging, selv om utøverne i stor grad selv tar ansvar for aktiviteten. Det gjelder både tradisjonelle aktiviteter som løping, ballspill og friluftsliv, men også aktiviteter innen eksempelvis vannsport, motorsport, paintball, frisbee, osv. Et viktig hensyn er at anleggene er lett tilgjengelige. Man kan her nevne ballbinger, mindre idretts-, trenings- og aktivitetsanlegg, sandvolleyball, fotballøkker, skøytebaner, tur- og mosjonsløype og lysløyper. Skiløyper er i noen tilfeller aktuelt for Smøla. Motorisert oppkjøring av løyper må for det meste godkjennes av statsforvalteren da mye av landskapet på Smøla er vernet.

Utstyrssentral.

Smøla har ikke utstyrssentral , BUA, men det har vært jobba med og i Økonomiplan/handlingsplan 2022-2026 er tiltaket inne med følgende ordlyd: *Forebyggende tiltak innen friskliv. Tiltak for å inkludere barn og unge – vurdere oppstart av BUA i 2023.*

Tiltaket følges opp i utredning av frivilligsentral.

Kulturminneløyper

Smøla har flere temaløyper/kulturminneløyper. Etter hvert har flere turmål blitt skiltet med eventyr og sagn fra Smøla. Eks: Johannes Blank på Rosvoll. Gjennom digital guide (Voice of Norway) er det mulig å gå tur og høre historien om Edøya, Kuli og Veiholmen. Kuli og Maurdalen har også skiltet turløype.

Pilegrimsvandring/Tilrettelegging for alle

Å være fysisk aktiv i naturen og nærmiljøet er den aktiviteten nordmenn oppgir at de helst ønsker å gjøre mer av. Gjennom aktiv tilrettelegging og organisering av turer, kan flere finne muligheten i å delta. Herunder også pilegrimsvandring og turer i regi av velforeninger og grupper. Barn, eldre og mennesker med funksjonsnedsettelse har kortere aksjonsradius enn voksne.

Øyrin.

I tilknytning til golfbanen på Dyrnes er tur og aktivitetsområdet Øyrin. Her har frivillige bygd opp et imponerende anlegg for både tur og vannsport.

Prioriterte anlegg og behov.

Idrett og frivillighetsråd.

I innspillsrunden til denne planen er det kommet ønske om opprettelse av idrettsråd. Behovet for et samordna organ for idretten er noe sammenfallende med behovet for et råd for frivillighet. Derfor er det ønske om å opprette et idrett- og frivillighetsråd. Dette utredes som en egen sak etter at denne planen er vedtatt.

Ordinære anlegg.

Svømmehall.

I forrige plan var det under ordinære anlegg satt opp ønske om ny svømmehall. Dette videreføres og forsterkes gjennom politiske vedtak bl.a. i handlingsplan for 2023-2026. I kommende planperiode må det planlegges, utredes og realiseres bygging av ny svømmehall. I mulighetsstudiet for Hopen sentrum er det skissert en plassering av ny svømmehall. Dette må tas inn i planleggingen.

Rehabilitering kunstgressbanen til Smøla I.L. på Hopen

Kunstgressbanen trenger rehabilitering Det er ventet et forbud i EU mot salg og omsetning av gummigranulat med en overgangsordning som er foreslått å vare i 8 år. iDet må settes i gang et arbeid med å prosjektere annet innfyll enn granulat som inneholder mikroplast og aktivt undersøke med fotballforbundet og kunnskapsmiljø om hva som kan fungere, ikke minst med hensyn til de klimatiske forholdene på Smøla. Det vil ikke være ulovlig å rehabilitere nå og fortsatt bruke gummigranulat. Tiltakene i forurensningsforskriften (§ 23A) må i så fall gjennomføres.

Rehabilitering Smølahallen.

Smølahallen ble ferdigstilt i 2009. Noen små bygningsmessige utbedringer er gjort siden da, men hallen trenger en oppgradering. Ut fra ønsket om tilgang til lokalene i hallen, er den for liten og Smøla kommune skulle startet planleggingen av tilleggsareal. Unge voksne setter strenge kvalitetskrav, og trimrommet i Smølahallen skulle også vært utvidet/oppgradert/bedre bemannet. En rehabilitering av idrettshallen vil kvalifisere til spillemidler etter 20 års bruk. Idrettsgulv etter 10 år.

Klubbhus Smøla golf

Smøla Golf ønsker å bygge klubbhus.

Padletennisbane

I innspillsrunden er det kommet ønske om å få bygget inntil 2 padle-tennisbaner. En på Hopen og en på Veiholmen.

Vannsportanlegg

Idrettsforbundet i Møre og Romsdal har vært i kontakt Smøla kommune med oppfordring om å satse på sjøsport i vår kommune. Aktiviteten med bl.a. Atlanterhavsuka har gjort at idrettsforbundet har tro på Smøla. Det handler om å bygge målgang for sjøaktiviteter, utendørs anlegg for svømmeopplæring og sanitetsanlegg.

Motorcross

Det er en sterk motorsportinteresse blant mange unge og unge voksne på Smøla. Ønsket om en bane for denne aktiviteten kan spores helt tilbake til 2010.

Innendørs kunstgressbane.

Smøla I.L. har spilt inn ønsket om en egen innendørs 7-erbane for fotballtrening. Dette kunne frigjort Smølahallen til andre aktiviteter.

Andre aktuelle anlegg

Trender innenfor idrett og fysisk aktivitet skifter. Frisbeegolf, crossfit, squash, badminton og padel tennis er eksempler på nye populære aktiviteter. Innenfor bygg- og anleggsutvikling er det derfor viktig å legge til rette for fleksible løsninger.

Dagsturhytte.

M&R fylkeskommune har startet et prosjekt for å få bygd flere dagsturhytter i fylket.

<https://mrfylke.no/nyheiter/nytt-kulturelt-turkonsept-i-stoeypeskeia-stikk-innom>

Renovering av golfbanen på Dyrnes

Det er en 9-hulls bane. Det behøves grøf팅 og generell rehabilitering.

Utstyrsbod - paintballanlegg på Sætran.

Paintballklubben ønsker å sette opp ei utstyrsbod ved anlegget på Sætran. Tiltaket er ikke spillemiddelberettiget.

Nærmiljøanlegg

Turløyper. Også omtalt i dokumentet Friluftslivets ferdselårer.

Flere av turløypene trenger vedlikehold, opprusting, tydeligere skilting og merking. Eksempelvis løypesystemet ved og rundt Dyrnesvatnet.

Lysløype- Gammelveien Råket Dyrnes

Opprustning gammelveier: Stensøyneset – Ersneset, Hellesfjorden – Roksvågen

Rundtur i terreng : -Hansavarden-Årvoksberget, -Øien gård - Ørntua – Sundet, -Gruvene på Skjølberg

Aktivitetssløype/helseløype: Som prioritet bør aktivitetssløyper i tilknytning til skolen og omsorgsboliger på Hopen prioriteres. I mulighetsstudiet Hopen Sentrum skisseres en mulig løype sør for skolen og ned i fjæra. Ellers er også de eksisterende løypene og gangstien i området potensielle for utvikling.

Kulturminneløyper. Smøla har elles mange historier og sagn som er knyttet til spesielle plasser. Flere kulturminneløyper er ønskelig.

Geologi: Smøla har en spesiell geologi. Ei løype der en blir nærmere kjent med de mange geologiske fenomena.

Rulleski: Det er også spilt inn ønske om mulighetene til å gå på rulleski og at dette området også kan egne seg når det er snø, men lite snø.

Turer langs sjøkanten: Smøla har Norges lengste kystlinje, men få vedtatte ferdselsårer/stier langs sjøkanten. Kartlegging og utredning må til, så man finner løsninger samtidig som fauna og dyreliv ivaretas. Kan kategoriseres som ordinært anlegg avhengig av størrelsen på prosjektet. Plasser der det er mulig /ønskelig med slike løyper. -Skillingen, -Skarpneset, Hopen,-Steinsøysundet,-Edøyskaget.

Sykkelløyper:

Sykkel var en trend for noen år siden, men har dabbet noe av. Likevel bør det satses på at sykkel i terreng skal være en aktivitet. Gjerne kombinert med annen turstiaktivitet.

Andre nærmiljøanlegg

Øyrin

Øyrin er blitt et flott sjøanlegg på Dyrnes. Området innbyr til ulike aktiviteter og rekreasjon.

Foreningen ønsker å videreutvikle området og bl.a. bygge en sandvolleyballbane og andre tiltak.

Fiskeplasser.

I innspillsrunden er det kommet forslag om etablering av fiskeplasser som er universelt tilgjengelig. Bl.a. ble utløpet av Hopaelva spilt inn som en mulighet. Denne lokasjonen og andre elveutløp vil kunne være egna for slikt tiltak. En må være oppmerksom på at både Hopaelva og Fugelvågsvassdraget er naturreservat. Fiskeplasser er ikke spillemiddelberettiget.

Badeplasser.

Smøla har flere fine badeplasser, men det er lite som er tilrettelagt. Ved Gurisentret på Edøya er stranden ryddet og der er det fasiliteter. Korsvollstranda noen hundre meter unna, mangler både adkomst, toalett og ordning for søppel.

I bakkant av gapahuken i Kvistvågen er det en dam som kunne vært en fin aktivitetsarena for vannlek. Den må renses og tilrettelegges. Det er gjennomstrømning av vann der.

Badstu.

Et badstuanlegg som er allment tilgjengelig har vært spilt inn som et ønske.

Handlingsdel for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2023-2027

Handlingsprogrammet viser tiltak vi ønsker å gjennomføre i planperioden. Noen tiltak vil ta lengre tid og vil gjentas. Prioriteringene er bare veiledende. Gjennomføring av tiltakene er i stor grad avhengig av initiativ og framdriften i de ulike prosjektene.

Ordinære anlegg

Pr.	Oppgitt i 1000 kr				
	Anlegg	Kommentar	Anslått kostnad.	Ansvarlig.	Spillemidler
	Ordinære anlegg				
Pri 1	Svømmehall -Varmebasseng -Universell utforming	Prioriteres i perioden. Prosjektering og evt. bygging	150 mill	Smøla kommune	20 mill
Pri 2	Padel-tennis bane -Hopen	Sterkt ønsket i noen miljøer.	1 mill	Smøla IL Veiholmen Vel	330
Pri 3	Padle-tennisbane Veiholmen	Ønske om nærhet til anlegg.	1mill		330
Pri 4	Renovering av golfbanen på Dyrnes		400	Smøla Golf	130
Pri 5	Dagsturhytte	M&R fylkeskommune rigger et prosjekt der de tar en vesentlig del av kostnaden med prosjektering.	1,4	Smøla kommune	470
Lang	Klubbhus- Smøla golf		3 mill	Smøla Golf	1 mill
Lang	Rehabilitering kunstgressbanen	Prosjektere utskifting av gummigranulat.	?	Smøla I.L.	?
Lang	Rehabilitering Smølahallen	Skifte av dekke etter 20 år.	2 mill	Smøla kommune	670
Lang	Vannsportanlegg -Målgang for Atlanterhavsuka -Svømmeopplæring -Sanitæranlegg	Langsiktig prosjekt. Kan ses i sammenheng med sentrumsplan for Hopen	?	Smøla komm. Atlanterhavsuka Smøla IL	
Lang	Motorcrossbane	Må prosjekteres	9 mill	Smøla motorsportklubb	3 mill
Lang	Innendørs kunstgressbane	Må prosjekteres.	12 mill	Smøla I.L.	4 mill
	Andre aktuelle anlegg				
	Nærmiljøanlegg	Anleggene er prioritert, men satt opp i uprioritert rekke.			
Pri 1	Turløyper: Vedlikehold, opprusting, skilting, merking Aktivitetsapparat i naturen og i turløyper.	Beskrevet i tilleggskdokumentet: Friluftslivets ferdselsårer.	1 mill	Smøla I.L. Saniteten NKS Smøla kommune. Andre	500

	Helseløyper				
Pri 2	Legge til rette for flere turer langs sjøkanten -Skillingen -Skarpneset -Hopen -Steinsøysundet -Edøyskaget		500	Smøla Nærings- og Kultursenter KF, Stikk-Ut representanter, bygg og anlegg	250
Pri 3	Rundtur i terreng -Hansavarden- Årvoksberget -Øien gård - Ørntua – Sundet -Gruvene på Skjølberg	Forholdsvis enkle grep for å få til gode turer.	200	Smøla kommune,. Smøla I.L.	200
	Øyrin -Sandvolleyballbane -Andre tiltak		1,8 mill	Øyrin	600
	Lysløype gammelveien mellom Råket og Dyrnes. Universelt utformet.	Er prosjektert tidligere.	1mill	Vestsmøla vel	500
	Opprustning gammelveier Dyrnes- Råket Stensøyneset - Ersneset Hellesfjorden - Roksvågen		400	Smøla kommune Smøla I.L,	200
	Aktivitetsløype - Temaløyper. - Hopenområdet i - Andre områder - Rulleski - Langrenn om vinteren	Kulturminner. Geologi. Løyper som kan benyttes i skolesammenheng.	300	Smøla kommune Smøla I.L,	150
	Sykkelløype.	Turløypene i Dyrnesområdet.	200	Vestsmøla Vel	100
	Tilrettelagt fiskeplass	Ikke spillemiddelberettiget	500	Smøla jeger og fisk. Smøla kommune	0
	Badeplass -Tilgang og fasiliteter- Korsvollstranda -Andre badeplasser Badekulp i Kvistvågen.	Ikke spillemiddelberettiget.	1mill	Smøla kommune	0
	Badstu	Utendørs	1 mill		0

	Utstyrsbod paintballbane Sikkerhetsnett og tribune paintballanlegg	Innspill fra Smøla paintball. Ikke spillemiddelberettiget	400	Smøla paintball	0

Andre tiltak

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar	Tidsramme
Plan for friluftslivets ferdselsårer	Kartfesting av eksisterende løyper Konkrete mål. Planen er vedlegg til denne planen.	Smøla nærings- og Kultursenter KF, Arealplanlegger, Folkehelsekoordinator.	Kartarbeid følger i etterkant av at planen vedtas.
Turbeskrivelser	Sørge for at turer er godt beskrevet og oppdatert i morotur.no.	Smøla I.L. Smøla Nærings- og Kultursenter KF. Frivillige.	Kontinuerlig.
Kompetanseheving trenere og instruktører	Tilby kursing og kompetanse for trenere og andre som ønsker å bistå i arbeid med idrett og fysisk aktivitet. Om godtgjørelse for arbeidet ikke er oppnåelig, kan gratis kursing være et godt lokkemiddel. Utrede om det finnes stimuleringsmidler man kan søke på.	Smøla kommune i samarbeid med Smøla IL.	Så fort som mulig.
Smøla idretts- og frivillighetsråd	Et idrettsråd fremmer samarbeid kommunalt men også med andre kommuner og idrettslag i regionen. Møre og Romsdal idrettskrets er kontaktet, og man trenger intern drøfting og flere lag innlemmet i Norges idrettsforbund før nytt samarbeid inngås.	Smøla kommune i samarbeid med idrettslag og frivillige organisasjoner. Det fremmes egen sak til politisk behandling.	I planperioden.

Frivilligsentral	I 2023 utredes etablering av frivilligsentral på Smøla.	Smøla kommune. Smøla Nærings og Kultursenter KF	Søknad om statlige midler sendes 2023.
Bærekraftsmål	Innarbeides i all planlegging av nye anlegg og rehabilitering av eksisterende anlegg.	Alle utbyggere.	

Lokale, regionale og nasjonale føringer for planen.

-Dokumentgrunnlag for denne planen

Lokale føringer

- Smøla kommunes planstrategi for 2020-2023:
<https://www.smola.kommune.no/f/p1/i47f5bfe8-2ad1-43a8-90cd-453beee761fb/vedtatt-planstrategi-2020-2023.pdf>
- Smøla kommunes kommuneplan- Samfunnsdel.
[smola.kommune.no/toppmeny/kunngjoringer/vedtatte-kommunale-planer/kommuneplanens-samfunnsdel-2020-2032/](https://www.smola.kommune.no/toppmeny/kunngjoringer/vedtatte-kommunale-planer/kommuneplanens-samfunnsdel-2020-2032/)

Regionale føringer

Fylkeskommunen utarbeider regional planstrategi som beskriver viktige regionale utviklingstrekk og utfordringer i Møre og Romsdal. Fylkeskommunen utarbeider også regionale planer for ulike tema. Her blir prioriteringer og valg for utvikling i regionen omtalt.

Regionale planer skal ligge til grunn for kommunal planlegging og kan gi grunnlag for innsigelser. Oversikt over regionale planer finnes på [mrfylke.no](https://www.mrfylke.no).

- Møre og Romsdal fylkeskommune, Fysisk aktivitet i Møre og Romsdal 2013-2016.
- Møre og Romsdal fylkeskommune: Fylkesstrategi, kultur, frivillig sektor og arenaer
- Møre og Romsdal fylke: Fylkesplan for berekraftfylket Møre og Romsdal 2021 – 2024

Nasjonale føringer, lover og rettleidere

- Meld. St. 26, (2011-2012) [Den norske idrettsmodellen](#).
- Lov om folkehelsearbeid, [Folkehelseloven](#)
- «Sammen for aktive liv» Handlingsplan for fysisk aktivitet 2020-2029 <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/sammen-om-aktive-liv/id2704955/>
- Regjeringens idrettsstrategi: [Sterkere tilbake](#) - En mer inkluderende idrett
- Meld. St. 18 (2015-2016) [Friluftsliv — Natur som kilde til helse og livskvalitet](#)
- Allemannsretten [Allemannsretten - regjeringen.no](#)
- Kulturdepartementets veileder, Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet. [V-0798](#)

